

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **LIPRA PORK, a.s.**, IČO 463 56 118, se sídlem Štěpánovice 38, Rovensko pod Troskami, zast. JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 801/33, Praha 1, zast. JUDr. Jaromírem Císařem, Ph.D., advokátem, se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č. j. SZIF/2023/0107340, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2025, č. j. 11 A 24/2023-122,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím ukončil administraci žádosti žalobce o dotaci (dále též „zamítnutí dotace“) podanou v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014 – 2020 (dále též „PRV“) ze dne 29. 10. 2018, reg. č. 18/007/0411/452/002989, na projekt s názvem „*Modernizace farem pro prasata II*“.

[2] Žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobu, kterou městský soud zamítl nadepsaným rozsudkem. Nepřisvědčil námitce žalobce, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné. Žalovaný při posouzení žádosti nevybočil z mezí správního uvážení ani jej nezneužil. Ani námitky žalobce, že z napadeného rozhodnutí

není zřejmé, zda a jakým způsobem byly hodnoceny důkazní prostředky a vykládány právní předpisy a jak se žalovaný vypořádal s námitkami žalobce, nemohou s ohledem na jejich nekonkrétnost vést k závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí. K namítané neúplnosti správního spisu městský soud uvedl, že žalovaný své závěry opřel o dokumenty, s nimiž měl žalobce možnost se seznámit a případně se k nim vyjádřit, a které souvisely s důvodem vydání napadeného rozhodnutí. Tím byla ochrana veřejných rozpočtů, resp. reálná obava z následného neproplacení dotace ze strany Evropské komise (dále jen „Komise“).

[3] Městský soud rovněž nepřisvědčil námitce žalobce, že žalovaný pominul změnu skutkového stavu, přičemž apeloval především na skutečnost, že v době vydání napadeného rozhodnutí Ing. A. Babiš již nebyl předsedou vlády. *Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020 pro 7. kolo příjmu žádostí č. j. 37178/2018-MZE-14112* (dále jen „Pravidla“), vyžadují, aby žádost (což zahrnuje i způsobilého žadatele) byla v souladu s právní úpravou již od okamžiku jejího podání, což v projednávané věci nebylo naplněno. Uvedené úvahy jsou rovněž v souladu s čl. 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2018/1046 ze dne 18. 7. 2018 (dále jen „finanční nařízení“), které střet zájmů vnímá šířeji. Znění kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel a účel čl. 61 finančního nařízení činí obavu žalovaného vyplývající z napadeného rozhodnutí, že i v projednávaném případě bude Komisí přistoupeno k uplatnění finanční opravy, a to ze stejných důvodů, jaké byly shledány ve Formálním sdělení Komise ze dne 23. 2. 2021, č. j. UMB/2019/003/CZ/COL (dále též „Formální sdělení“), a Souhrnné zprávě Komise k auditnímu šetření ze dne 11. 5. 2022 (dále též „Souhrnná zpráva“), odůvodněnou. Bylo by iracionální, aby žadatel byl ve střetu zájmů v okamžiku vydání příslušných pravidel, na základě kterých je žádáno o dotaci, dále v okamžiku podání žádosti o dotaci, ale v konečném důsledku by střet zájmů u tohoto jedince byl vyloučen, neboť v okamžiku rozhodnutí správního orgánu by již nebyl veřejným funkcionářem. To by umožňovalo obcházení institutu střetu zájmů.

[4] K žalobcem rozporovanému závěru auditu týkajícího se zapojení Ing. A. Babiše do řízení skupiny AGROFERT a jeho nepřímého ovládání mateřské společnosti žalobce (AGROFERT, a.s.) městský soud připomenul, že napadené rozhodnutí není založeno na prokázání střetu zájmů, ale na objektivním riziku, že ze strany Komise bude uplatněna finanční oprava, a tedy že dotace poskytnuté žalovaným nebudou následně Komisí proplaceny. Žalovaný závěry Komise vyslovené ve Formálním sdělení a v Souhrnné zprávě svým posouzením nemůže zvrátit. Takovou pravomoc žalovaného nezakládá zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o SZIF“), ani jiný právní předpis.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu **kasační stížnost**. Podstata jeho argumentace je založena na tvrzení, že městský soud dezinterpretoval důvod, na kterém je založeno rozhodnutí o zamítnutí dotace, dále že městský soud zohlednil důvod, který v rozhodnutí žalovaného není explicitně vyjádřen (že

existovalo riziko následného neproplacení projektu stěžovatele Evropskou komisí). Městský soud měl nepřipustně doplnit odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí dotace o další úvahy, které v něm nebyly vyjádřeny, a tím stěžovateli odňal právo efektivně se bránit proti nezákonnému správnímu rozhodnutí.

[6] K pozastavení administrace došlo v důsledku auditního šetření a politické činnosti zakladatele skupiny AGROFERT Ing. A. Babiše, který byl v okamžiku zahájení auditu předsedou vlády České republiky. V době rozhodování žalovaného však byla situace jiná, a rozhodnutí je tak založeno na odlišném a neaktuálním skutkovém stavu.

[7] Nesprávný je závěr městského soudu, že rozhodnutí o zastavení administrace dotace není založeno na střetu zájmu, ale na „obavě žalovaného, že jím vyplacené dotace budou následně předmětem finančních oprav“. Tento závěr městského soudu podle stěžovatele neodpovídá obsahu přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného. K dezinterpretaci městského soudu, který popřel, že by žádost stěžovatele byla zamítnuta především z důvodu střetu zájmů na straně Ing. A. Babiše, stěžovatel poukazuje na obsah rozhodnutí žalovaného a také na kontrolu, kterou provedl a jejímž deklarovaným cílem bylo ověřit způsobilost stěžovatele jako příjemce dotace. V důsledku nesprávného vymezení nosného důvodu rozhodnutí žalovaného pak došlo i k nesprávnému posouzení souvisejících námitek stěžovatele, který porušení § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění účinném do 31. 12. 2022 (dále jen „zákon o střetu zájmů“), vyvracel. Stěžovatel rozporoval jednak použitelnost zákona o střetu zájmů na dotace poskytované žalovaným, jednak naplnění podmínek § 4c zákona o střetu zájmů, a to i k období, kdy byl Ing. A. Babiš veřejným funkcionářem.

[8] Stěžovatel nesouhlasí, že by důvodem zamítnutí dotace mohlo být riziko následného neproplacení projektu stěžovatele Evropskou komisí. Nosným důvodem zamítnutí žádosti o dotaci byla existence střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů; obava z neproplacení dotačních prostředků unijními orgány byla toliko podpůrným důvodem. Žalovaný byl tedy povinen vypořádat se s podrobnými námitkami a důkazními návrhy stěžovatele, které existenci domnělého porušení § 4c zákona o střetu zájmů vyvracely, což však neučinil. V daném případě bylo podstatné, že stěžovatel rozhodoval v období, kdy již Ing. A. Babiš nebyl členem vlády, a tedy ani veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Za takové situace nemohlo ke vzniku rizika následného neproplacení dotace z rozpočtu Unie dojít. To ostatně vyplývá i ze závěrů auditu obsažených ve Formálním sdělení, kde Komise formulovala dvě podmínky pro existenci střetu zájmů, které musí být splněny kumulativně: i) žádost byla podána dne 1. září 2017 nebo po tomto datu a ii) dotace byla poskytnuta v době, kdy byl A. Babiš veřejným funkcionářem ve smyslu uvedeného zákona. Zatímco Ministerstvo průmyslu a obchodu v předchozích věcech rozhodovalo o žádostech skupiny AGROFERT za situace, kdy byly tyto podmínky kumulativně splněny, v případě stěžovatele tomu tak nebylo. Závěry judikatury Nejvyššího správního soudu ve vztahu k principu prevence proto nejsou na nyní posuzovaný případ přenositelné. Není rovněž bez významu, že samo ministerstvo nakonec poskytlo společnostem ze skupiny AGROFERT dvě dotace, o které bylo požádáno mezi 1. 9. 2017

a 17. 12. 2021, avšak rozhodováno o nich bylo až v době, kdy již Ing. A. Babiš nebyl členem vlády.

[9] Úvahu žalovaného založenou na existenci údajného rozpočtového rizika přitom nečinila důvodnou ani skutečnost, že projekt společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. ze skupiny AGROFERT byl v rámci auditu shledán nezpůsobilým a následně byl tzv. prováděcím rozhodnutím vyloučen z unijního financování. U projektu společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. totiž byly na rozdíl od projektu stěžovatele kumulativně splněny obě shora uvedené podmínky. Pokud tedy žalovaný v rozhodnutí o zamítnutí dotace tvrdil, že právní závěry Komise se v případě stěžovatele uplatní analogicky v plném rozsahu, jeho úvaha neměla oporu ve spisu, resp. nebyla logickým vyústěním řádného vyhodnocení skutkových zjištění. Ačkoliv městský soud přisvědčil, že mezi projektem společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. a projektem stěžovatele existují určité skutkové odlišnosti, přesto ze závěrů auditu vyvodil existenci rizika následného neproplacení dotace z unijního rozpočtu, které však ze závěrů auditu neplyne.

[10] Městský soud se s otázkou změny rozhodného skutkového stavu řádně nevypořádal ani poukazem na znění kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel. Zákaz poskytnutí dotace se vztahuje až k okamžiku rozhodování poskytovatele dotace, a nikoliv k okamžiku podání žádosti. Ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů totiž nezakazuje určité skupině žadatelů žádost o dotaci podat, ale zakazuje ji poskytnout. Kapitola 4 písm. k) obecné části Pravidel dopadá jen na věcnou způsobilost projektu, o jehož podporu žadatel žádá, a nikoliv na způsobilost samotného žadatele. Je proto možné rozlišovat mezi způsobilostí projektu a způsobilostí žadatele, a to až k okamžiku vydání rozhodnutí. Napadený rozsudek je proto vnitřně rozporný, jelikož odmítl-li přezkoumat, zda by poskytnutím dotace skutečně došlo k porušení § 4c zákona o střetu zájmů, nemůže bez dalšího aprobovat závěr žalovaného, že v okamžiku podání žádosti bylo toto ustanovení porušeno. Použití principu prevence nebylo v nyní posuzovaném případě na místě, neboť z auditních výstupů Evropské komise vyplývalo, že dotace poskytnuté v době, kdy Ing. A. Babiš nebyl členem vlády, jsou způsobilé k proplacení z rozpočtu EU. Na uvedeném závěru nic nemění ani odkaz na kapitolu 4 písm. k) obecné části Pravidel, neboť za situace, kdy se Komise tímto ustanovením Pravidel vůbec nezabývala, nemohlo v tomto ohledu z auditních výstupů logicky vyplývat ani žádné rozpočtové riziko. Žalovaný i městský soud však závěry auditu dezinterpretují.

[11] Vzhledem k tomu, že se městský soud zdržel přezkumu otázek souvisejících s existencí střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů, není stěžovateli zřejmé, na základě čeho učinil závěr, že svěřenské fondy, do nichž byly vloženy akcie společnosti AGROFERT, jsou ovládány Ing. A. Babišem. Stěžovatel již v námitkách proti kontrolnímu protokolu navrhl řadu důkazních prostředků k prokázání skutečnosti, že Ing. A. Babiš neovládá společnost AGROFERT ani svěřenské fondy. S těmito návrhy se ovšem žalovaný nevypořádal a městský soud tuto vadu neodstranil, čímž porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces a zatížil napadený rozsudek nepřezkoumatelností.

[12] Stěžovatel si je vědom okolnosti, že Nejvyšší správní soud v nedávné době opakovaně rozhodl, že žalovaný mohl obdobné žádosti o dotace žadatelů ze skupiny Agrofert zamítnout, neboť jeho obava plynula z obsahu auditních výstupů. Stěžovatel proto žádá, aby se Nejvyšší správní soud v případě, že hodlá tuto rozhodovací praxi následovat, vypořádal s tím: zda se evropscí auditori zabývají ustanovením kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel; zda má projekt stěžovatele více společných rysů s projektem společnosti SCHROM FARMS, nebo s projekty, které byly žadatelům ze skupiny AGROFERT poskytnuty v období od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017; zda může z auditních výstupů vyplývat riziko neproplacení dotace z důvodu, kterým se audit nikdy nezabýval; a navíc za situace, kdy audit u obdobné skupiny dotačních projektů potvrdil neexistenci jakékoliv nesrovnalosti. Bez zodpovězení těchto otázek nemůže být obava žalovaného z neproplacení dotace aprobována jako legitimní důvod pro zamítnutí dotace. V opačném případě by totiž poskytovatelé dotace mohli dovozovat riziko neproplacení dotace z čehokoliv, a to bez ohledu na obsah správního spisu. Tím by došlo k vytvoření právního stavu, kdy poskytovatel dotace může upřednostnit hůře ohodnocený projekt jen na základě blíže neurčené obavy, že ten kvalitnější by nemusel být následně proplacen. Tato situace nepřispěje k větší transparentnosti a předvídatelnosti poskytování dotací a naruší hospodářskou soutěž.

[13] K nepřipustnému nahrazení odůvodnění rozhodnutí žalovaného vlastními úvahami stěžovatel uvádí, že městský soud vycházel i z úvah, které v rozhodnutí žalovaného nejsou formulovány. Konkrétně jde o následující tvrzení: (a) odkaz na čl. 61 finančního nařízení; (b) Ing. A. Babiš měl přímý zájem na úspěchu společností patřících do skupiny AGROFERT, přičemž ke dni podání žádosti o dotaci byl předsedou vlády; (c) bylo nutné zohlednit širší pojetí střetu zájmů podle čl. 61 finančního nařízení; (d) znění kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel a účel čl. 61 finančního nařízení činí obavu žalovaného o neproplacení dotace odůvodněnou; (e) v době předsednictví vlády Ing. A. Babiše byla vytvořena pravidla, na základě kterých podal stěžovatel žádost o dotaci, a (f) posuzování existence střetu zájmů v okamžiku vydání rozhodnutí by popíralo smysl institutu dle čl. 61 finančního nařízení. Tento postup městského soudu stěžovatel označil za flagrantní procesní vadu a poukázal na rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2024, č. j. 8 Afs 258/2022-32, v němž Nejvyšší správní soud shledal doplnění odůvodnění rozhodnutí správního orgánu městským soudem nepřipustným. V nyní posuzované věci se městský soud „*de facto pasoval do role správního orgánu, který má o žádosti o dotaci rozhodnout*“. Z Formálního sdělení evropských auditorů přitom plyne, že vládní angažmá Ing. A. Babiše lze považovat za vyřešené a odpovídající čl. 61 finančního nařízení.

[14] Stěžovatel není ani „*účastníkem finančních operací*“ a ani „*jinou osobou podílející se na plnění rozpočtu*“ dle čl. 61 finančního nařízení, a z povahy věci proto nemohl porušit povinnost „*zdržet se jednání, které by mohlo uvést jeho zájmy do střetu se zájmy Unie*“. K porušení tohoto ustanovení tedy nemohlo dojít. Chybná je rovněž úvaha městského soudu, že k porušení tohoto ustanovení mohlo dojít v důsledku toho, že Ing. A. Babiš byl ke dni podání žádosti o dotaci předsedou vlády a měl mít přímý zájem na úspěchu společností patřících do skupiny AGROFERT. Ing. A. Babiš totiž nikdy neměl žádný vliv na způsob vyhodnocení žádostí o dotaci. Takovýmto vlivem nemohla být možnost vlády

odvolat státního zaměstnance, neboť to vylučuje zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě (vláda rozhoduje pouze o systemizaci služebních úřadů). Tuto úvahu městského soudu proto stěžovatel považuje za zcela nesprávnou a konspirační. Ačkoliv si je stěžovatel vědom nedávných rozhodnutí NSS, má za to, že městský soud doplnil odůvodnění rozhodnutí žalovaného způsobem, na který stěžovatel objektivně nemohl být připraven.

[15] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** zdůraznil, že na poskytnutí dotace není právní nárok; ten vzniká teprve uzavřením dohody o poskytnutí dotace. K tomu je však třeba splnit dané podmínky, a to včetně podmínky způsobilosti žadatele o dotaci. V daném případě bylo na základě závěrů auditního šetření vydáno prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/908 ze dne 8. 6. 2022, kterým se z financování EU vylučují některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu a v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Z prováděcího rozhodnutí je zřejmé, že byl z financování EU vyloučen projekt SCHROM FARMS. Proto žalovaný z preventivních důvodů pozastavil administraci dalších 37 projektů podaných společnostmi z koncernu AGROFERT, protože by je EU neproplatila. Žalovaný vycházel z čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, z něhož vyplývá povinnost žalovaného (jako platební agentury) zajistit, že operace podporované z evropských fondů jsou v souladu s právem EU a členských států, týkajícím se jeho uplatňování. Pojem operace přitom zahrnuje celý proces vztahující se k poskytování dotace na realizaci konkrétního projektu.

[16] Žalovaný je povinen ověřit, že konkrétní operace bude orgány EU akceptována a refundována. Disponuje-li proto informací, že daná operace není v souladu s právními předpisy a v případě uzavření dohody o poskytnutí dotace k refundaci nedojde, postupoval by v rozporu s principem prevence (povinnost předcházet nesrovnalostem). Klíčovými doklady přitom byly dokumenty vydané Komisí v rámci auditního šetření, zejména prováděcí rozhodnutí, u něhož neexistovaly rozumné pochybnosti o tom, že by Komise podobně postupovala i u dalších výdajů určených na proplacení dotací poskytnutých společnostem z koncernu AGROFERT. Schválení žádosti o dotaci by v tomto případě porušilo veřejný zájem (zátěž veřejného rozpočtu nad rámec předpokládaných výdajů). Žalovaný přitom způsobilost stěžovatele z hlediska § 4c zákona o střetu zájmů neposuzoval, neboť vycházel z posouzení již provedeného auditu Komise (viz prováděcí rozhodnutí).

[17] K namítané změně skutkového stavu (Ing. A. Babiš v okamžiku vydání oznámení již nebyl veřejným funkcionářem) žalovaný odkazuje na čl. 4 písm. k) Pravidel, podle kterého *„projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání Žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel.“* Projekt tedy musel být (včetně pravidel týkajících se střetu zájmů) v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání žádosti do konce lhůty vázanosti projektu na účel. Způsobilost žadatele a projektu přitom nelze vnímat izolovaně, obě podmínky musí být splněny současně, a existence střetu zájmů je proto relevantním důvodem pro ukončení administrace žádosti o dotaci. Žádost o dotaci byla podána v době, kdy Ing. A. Babiš byl předsedou vlády, tedy veřejným funkcionářem, a proto žalovaný mohl ukončit administraci žádosti, neboť způsobilost stěžovatele netrvala

pokračování

po celé rozhodné období. Výklad stěžovatele je absurdní, protože by bylo možno pravidla týkající se střetu zájmů jednoduše obejít: v důsledku pozbytí veřejné funkce po podání žádosti by totiž došlo ke „zhojení“ porušení dotačních pravidel.

[18] Tvrdí-li stěžovatel, že městský soud nahradil odůvodnění napadeného rozhodnutí vlastními úvahami, odkazuje žalovaný na jednotlivé části rozhodnutí, ve kterých jsou v plném rozsahu reprodukovány závěry učiněné auditory Komise. S ohledem na čl. 4 písm. k) obecné části Pravidel a čl. 61 finančního nařízení je třeba odmítnout právní výklad, podle kterého je posuzování existence střetu zájmů omezeno jen na okamžik vydání správního rozhodnutí. Proto navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátkou. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzované věci se jedná o skutkově i právně obdobnou věc, v níž jiná společnost patřící do skupiny AGROFERT (*Vodňanské kuře, s.r.o.*) uplatnila v podstatě totožnou argumentaci jako stěžovatel nyní, o níž již rozhodl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 1. 2025, č. j. 10 Afs 157/2024-62, č. 4665/2025 Sb. NSS. Ústavní soud pak odmítl ústavní stížnost pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 18. 6. 2025, sp. zn. II. ÚS 787/25. Na tento rozsudek dále navázal Nejvyšší správní soud v dalším případě společnosti *KLADRUBSKÁ a.s.* ze skupiny AGROFERT také v rozsudku ze dne 23. 1. 2025, č. j. 4 Afs 161/2024-62, v případě společnosti *OLMA, a.s.* v rozsudku ze dne 7. 2. 2025, č. j. 4 Afs 162/2024-60 (ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2025, sp. zn. III. ÚS 1029/25), v případě společnosti *Kostelecké uzeniny a.s.* v rozsudku ze dne 25. 3. 2025, č. j. 7 Afs 172/2024-66 (ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2025, sp. zn. II. ÚS 1522/25), a v případě společnosti *Zemědělská společnost Blšany s. r. o.* v rozsudku ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 Afs 218/2024-67 (ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2025, sp. zn. III. ÚS 903/25). Ke shodnému posouzení těchto sporů (byť z hlediska zrušovacích rozsudků v opačném gardu) dospěl Nejvyšší správní soud dále v rozsudcích ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59 (*Vodňanská drůbež, a.s.*), ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Afs 207/2024-63 (*Výkrm Tagrea, s.r.o.*), ze dne 27. 2. 2025, č. j. 7 Afs 196/2024-58 (*Penam, a.s.*), a ze dne 20. 3. 2025, č. j. 10 Afs 269/2024-67 (*Výkrm Třebíč, s.r.o.*). Ani v nynější věci přitom Nejvyšší správní soud neshledal jakýkoliv důvod se od dříve

vyslovených závěrů odchýlit. Ze závěrů obsažených ve zmíněných rozsudcích tudíž v dalším vychází i v souzeném případě.

[22] Spornou otázkou, kterou posuzuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení, je důvodnost ukončení administrace žádosti stěžovatele o dotaci podané na projekt s názvem „*Modernizace farem pro prasata II*“. Důvodem vydání napadeného rozhodnutí byla okolnost, že při poskytnutí dotace by došlo v důsledku existence střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů, k poskytnutí dotace v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy dle čl. 6 nařízení č. 1303/2013, a zároveň by tím došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel.

[23] Stěžejním východiskem, na kterém je založeno hodnocení okolností nyní posuzovaného případu, je právní názor, podle něhož na získání dotace zásadně není dán právní nárok [§ 14 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)], a žádné základní právo na dotaci nebo veřejnou zakázku nelze dovodit ani z Listiny základních práv a svobod (bod 200 nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17).

[24] Současně je však v podmínkách právního státu třeba princip právní jistoty vykládat ve spojení se zákazem arbitrárnosti tak, aby možnost uvážení státních orgánů byla omezena procedurami, které zabrání zneužití tohoto volného uvážení, přičemž ochranou proti arbitrárnosti v postupu orgánů veřejné správy je přístup k soudu, který správní uvážení podrobí soudní kontrole (srov. např. nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2023, sp. zn. III. ÚS 1344/23). V již zmíněném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/17 Ústavní soud zdůraznil, že „z definice podnikání nelze žádné právo na dotaci dovodit, protože jde o nástroj hospodářské, sociální či kulturní politiky státu, zejména pak jeho politiky v oblasti účelového určení daní a soustřeďování jejich výnosu na určité úrovni řízení státu podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Takové podpůrné nástroje ovšem možnost a příležitost ke vzniku střetu zájmů nepochybně jen zvyšují, a jejich regulace v § 4c zákona o střetu zájmů je proto namístě“ (bod 193).

[25] Soudní přezkum rozhodnutí, která se týkají nepřidělení dotace, je tedy „omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za podmínek stanovených obecným způsobem“. Řádný proces je pak určen právními předpisy, dokumenty, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, případně základními procesními zásadami (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS). Rozšířený senát v této souvislosti konstatoval, že „soudní přezkum je tam, kde má poskytovatel správní uvážení, komu, za jakých podmínek, případně zda vůbec dotaci poskytne, realizován specifickým způsobem. Soudní přezkum neznamená nahrazení správního uvážení uvážením soudu. [...] Součástí přezkoumání je i posouzení, zda je správní uvážení logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění. Pokud byly výše uvedené podmínky splněny, soud nemůže ze stejných skutkových zjištění vyvodit jiné závěry. Právě uvedené vylučuje, aby soudy přezkoumávaly účelnost napadeného rozhodnutí, resp. aby dokonce uvážení správního orgánu nahradily uvážením

pokračování

vlastním“ (viz bod 33). Vzhledem k tomu, že rozhodování o poskytování dotací probíhá v rámci správního uvážení, přísluší správním soudům při přezkumu negativních rozhodnutí toliko posoudit, zda správní orgán z mezí správního uvážení *nevybočil*, či je *nezneužil* (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).

[26] V rozsudku ze dne 5. 10. 2023, čj. 4 Afs 266/2022-36, Nejvyšší správní soud rovněž uvedl, že *„poskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů, tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodiní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodiní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána.“*

[27] Jak se podává ze shora uvedeného, stěžovatel uplatnil 3 hlavní kasační námitky: městský soud prý (a) dezinterpretoval důvod, na kterém je založeno rozhodnutí o zamítnutí dotace; (b) přezkoumal důvod, který v rozhodnutí žalovaného není explicitně vyjádřen, a konečně (c) nepřipustně doplnil odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí dotace o další úvahy, které v něm nebyly vyjádřeny, a tím stěžovateli odňal právo efektivně se bránit proti nezákonnému správnímu rozhodnutí. K těmto námitkám uvádí Nejvyšší správní soud následující.

[28] Tvrdí-li stěžovatel, že městský soud dezinterpretoval důvod, na kterém je založeno rozhodnutí o zamítnutí dotace, konstatuje Nejvyšší správní soud, že důvodem rozhodnutí vydaného žalovaným byla okolnost, že poskytnutím dotace by došlo v důsledku existence střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů k poskytnutí dotace v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy dle čl. 6 nařízení č. 1303/2013 a zároveň by došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel, která stanoví, že *„projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání Žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel“*.

[29] Argumentace stěžovatele, který sice připouští, že zakladatel skupiny AGROFERT Ing. A. Babiš byl v okamžiku zahájení auditu předsedou vlády – a byl jím také v okamžiku podání žádosti o dotaci (29. 8. 2018), se proto míjí s podstatou této věci. Jak totiž vyplývá zejména z kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel, soulad s příslušnou právní úpravou (tedy včetně vyloučení střetu zájmů) musel trvat po celou dobu „procesování“ žádosti o dotaci, tzn. i v okamžiku jejího podání. Jakkoliv je proto možno stěžovateli přisvědčit potud, že v době rozhodování žalovaného již byla situace skutečně jiná, podstatná je okolnost, že stěžovatelova žádost nesplňovala stanovené podmínky pro přiznání dotace. Žalovaný totiž v souladu se závěry auditního šetření Komise posuzoval existenci střetu zájmů ke dni podání žádosti a nadále citoval kapitolu 4 písm. k) obecné části Pravidel, z níž bez pochyb plyne, že podmínka způsobilosti žadatele musí být splněna právě již od data podání žádosti, tedy nikoliv pouze v době, kdy se rozhoduje o přiznání dotace (resp.

v posuzované věci o ukončení administrace žádosti). Žalovaný tak dostatečně vyložil, že žadatel musí splňovat předepsané podmínky pro poskytnutí dotace po celou dobu administrace žádosti o dotaci, a není rozhodné, že v průběhu administrace žádosti by střet zájmů případně pominul.

[30] Nejvyšší správní soud přitom nezjistil, že by městský soud jakkoliv dezinterpretoval důvody, pro které žalovaný ukončil administraci stěžovatelovy žádosti o dotaci. Jak se totiž podává z odůvodnění napadeného rozsudku, městský soud (stejně jako žalovaný ve svém rozhodnutí) výslovně vycházel z kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel (bod 69 až 75 odůvodnění rozsudku), když uvedl, že obava žalovaného z uplatnění finanční opravy provedené Komisí je odůvodněná. Městský soud také zdůraznil, že omezování posuzování existence střetu zájmů pouze na okamžik vydání rozhodnutí by popřelo smysl celého institutu a bylo by iracionální, aby jedinec byl ve střetu zájmů v okamžiku vydání příslušných pravidel, podle kterých žádá o dotaci, dále též v okamžiku podání žádosti, avšak střet zájmů by byl vyloučen, protože v okamžiku rozhodnutí správního orgánu by již nebyl veřejným funkcionářem (bod 77). V takovém případě by totiž mohlo docházet k obcházení smyslu střetu zájmů, např. účelovou rezignací veřejných funkcionářů jen na dobu rozhodování správních orgánů, jak také případně upozornil městský soud.

[31] Úvaha stěžovatele, podle které došlo k zamítnutí dotace z důvodu rizika neproplacení poskytnutých státních finančních prostředků Komisí, a nikoliv z důvodu existence střetu zájmů, a právě v tom spatřuje pochybení městského soudu, je zcela lichá a nelogická. V nyní posuzovaném případě totiž tyto dvě skutečnosti od sebe nelze rozumně oddělovat a nečinil tak ani městský soud. Proto Nejvyšší správní soud opakuje: k neproplacení dotace Komisí by došlo z důvodu střetu zájmů, a právě proto Česká republika nebyla ochotna financovat předložený projekt za situace, kdy by s určitostí následně nedošlo k proplacení těchto finančních prostředků Evropskou komisí. V tomto případě by se totiž jednalo o stoprocentní financování ze státního rozpočtu, na čemž ze zcela pochopitelných důvodů Česká republika neměla zájem.

[32] Lze proto učinit dílčí závěr, že námitka stěžovatele týkající se údajné dezinterpretace důvodu žalovaného, pro který stěžovateli nepřiznal dotaci, není důvodná. Z porovnání rozhodnutí žalovaného a napadeného rozsudku městského soudu totiž nic takového neplyne.

[33] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou též námitku, že zákaz poskytování dotací obsažený v § 4c zákona o střetu zájmů se vztahuje pouze na dotace poskytované podle rozpočtových pravidel, nikoliv na dotace poskytované podle zákona o SZIF. Otázkou použitelnosti zákona o střetu zájmů na dotace poskytované podle zákona o SZIF (o takovou dotaci jde i v nyní posuzované věci) se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v nedávném rozsudku ze dne 12. 9. 2025, č. j. 1 Afs 59/2025-98 (body 59 až 67). Dospěl přitom k závěru, že zákaz uvedený v § 4c zákona o střetu zájmů se nevztahuje pouze na poskytování dotací podle rozpočtových pravidel, ale rovněž na poskytování nenárokových dotací dle dalších zákonů vztahujících se k rozpočtovým pravidlům v materiálním smyslu,

pokračování

tedy i podle zákona o SZIF. Ačkoliv lze stěžovateli přisvědčit, že se městský soud otázkou aplikovatelnosti § 4c zákona o střetu zájmů na poskytování dotací dle zákona o SZIF výslovně nezabýval, z napadeného rozsudku lze dovodit, že při rozhodování vycházel z výkladu § 4c zákona o střetu zájmů předestřené Nejvyšším správním soudem.

[34] Stěžovatel dále namítá, že městský soud přezkoumal důvod, který v rozhodnutí žalovaného není explicitně vyjádřen (tzn. zda existovalo riziko následného neproplacení projektu stěžovatele Komise).

[35] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se stěžovatel mylí. Z obsahu napadeného rozhodnutí žalovaného se totiž podává, že jeho podstata spočívá právě v závěrech unijních orgánů, podle kterých z důvodu střetu zájmů Ing. A. Babiše nebude projekt Komise proplacen. Žalovaný totiž v podstatě převzal závěry Komise, které se týkaly provedení auditu, a z nichž zejména plyne, že Ing. A. Babiš prostřednictvím svěřenských fondů nepřímo ovládá mateřskou společnost AGROFERT a má přímý hospodářský zájem na jejím úspěchu. Proto jsou „všechny projekty skupiny AGROFERT v rámci EZFRV financované z prostředků EU po 9. únoru 2017 nezpůsobilé. ... Zákaz stanovený v § 4c zákona o střetu zájmů se tedy v plném rozsahu vztahuje na veškeré žádosti o dotace podané dne 1. září 2017 nebo po něm. ... Útvary Komise konstatují, že 37 projektů s žádostí podanou po 1. září 2017 by podléhalo zákazu stanovenému v § 4c zákona o střetu zájmů, a bylo by tudíž z financování v rámci EZFRV vyloučeno.“ Je tedy zřejmé, že žalovaný převzal závěry ohledně nepřímého ovládnutí mateřské společnosti AGROFERT Ing. A. Babišem a existence střetu zájmů přímo z auditních závěrů Komise, a to včetně rizika následného neproplacení projektu stěžovatele Evropskou komisí. Ostatně, k neproplacení dotačního projektu v podobném případě již v minulosti došlo a žalovaný i městský soud z tohoto případu také vycházeli (případ společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o., který také patří do koncernu AGROFERT).

[36] Stěžovatelem zmíněná odlišnost případu společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. od posuzované věci spočívající v tom, že v případě uvedené společnosti bylo o poskytnutí dotace rozhodnuto v době, kdy byl Ing. A. Babiš veřejným funkcionářem, ač v nynějším případě tomu tak není, nijak nevyvrací závěry žalovaného ani městského soudu a nemá za následek, že by z tohoto případu nebylo možné v posuzované věci vycházet. Podstatné okolnosti obou těchto případů jsou totiž stejné. Stěžovatel je stejně jako společnost SCHROM FARMS spol. s r. o. součástí koncernu společnosti AGROFERT, jejímž jediným akcionářem byl až do 3. 2. 2017 Ing. A. Babiš, který ji vložil do svěřenských fondů, které ovládá. Stěžovatelem zmíněný rozdíl není podstatný, neboť jak již bylo uvedeno výše, omezování posuzování existence střetu zájmů pouze na okamžik vydání rozhodnutí o dotaci by popřelo smysl celého institutu. Stěžovatel se proto mylí, když má za to, že případ společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. není skutkově obdobný posuzované věci.

[37] Stěžovateli nelze přisvědčit ani v tom, že se městský soud rozdílem obou případů nezabýval. Zejména v bodu 72 napadeného rozsudku městský soud konstatoval, že stávající případ a případ společnosti SCHROM FARMS skutečně vykazovaly určité skutkové

odlišnosti, podstatné však bylo, že obě společnosti spadaly do koncernu AGROFERT, který prostřednictvím svěřenských fondů ovládal Ing. A. Babiš, a který tedy měl přímý zájem na úspěchu společností patřících do skupiny AGROFERT. Nejvyšší správní soud rovněž opakuje, že městský soud dále správně poukázal na to, že Pravidla vyžadovala, aby žádost (což zahrnuje i způsobilého žadatele) byla v souladu s právní úpravou již od okamžiku jejího podání, což v projednávaném případě naplněno nebylo. Stěžovatelem tvrzenou účelovou dezinterpretaci obsahu auditu a pochybení městského soudu, které by mělo za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, proto Nejvyšší správní soud neshledal.

[38] Na základě výše uvedeného nemůže Nejvyšší správní soud souhlasit ani s tím, že se žalovaný ani městský soud nezabývali námitkou, že stěžovatel není obchodní společností, ve které vlastní podíl veřejný funkcionář ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů nebo jím ovládaná osoba. Žalovaný v této otázce vyšel z auditních zjištění Komise, která dospěla k jednoznačnému konstatování, že se na Ing. A. Babiše, jakožto veřejného funkcionáře, vztahuje § 4c zákona o střetu zájmů, neboť prostřednictvím svěřenských fondů nepřímo ovládá společnost AGROFERT. Městský soud k tomu pak v bodu 72 napadeného rozsudku uvedl, že jediným společníkem stěžovatele byla společnost AGROFERT, která byla vložena do svěřenských fondů, jež ovládá Ing. A. Babiš. Tento závěr nelze považovat za nepřezkoumatelný, neboť z napadeného rozsudku je patrné, že jej městský soud stejně jako žalovaný převzal z auditních závěrů Komise. Byť se tedy touto otázkou městský soud sám věcně nezabýval, připustil, že veřejný funkcionář může nepřímo ovládat právnickou osobu prostřednictvím svěřenských fondů. K témuž závěru dospěl též Nejvyšší správní soud v již výše uvedeném rozsudku č. j. 1 Afs 59/2025-98. Uvedl, že *„veřejný funkcionář ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů je ovládající osobou dle § 4c tohoto zákona, pokud může v obchodní korporaci (ovládané osobě) vykonávat přímo či nepřímo rozhodující vliv. Nepřímý vliv lze přitom vykonávat rovněž prostřednictvím svěřenských fondů, do nichž veřejný funkcionář vložil svou majetkovou účast na ovládané osobě. To za předpokladu, že si zachová možnost tyto svěřenské fondy přímo či nepřímo řídit (resp. je ovládat).“* Na základě toho po podrobném posouzení věci uzavřel, že Ing. A. Babiš nepřímo ovládal společnost AGROFERT prostřednictvím svěřenských fondů, do nichž vložil akcie této společnosti (viz body 68 až 90 citovaného rozsudku).

[39] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že závěr městského soudu vyslovený v bodu 61 napadeného rozsudku, že *„pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí poukazoval na § 4c zákona o střetu zájmů, nebylo tak činěno proto, že by důvodem ukončení administrace žádosti žalobce byl střet zájmů na straně Ing. A. Babiše, ale skutečnost, že obava žalovaného, že jím vyplacené dotace budou následně předmětem finančních oprav, pramení ze závěrů orgánů Komise o střetu zájmů Ing. A. Babiše“*, neodpovídá obsahu přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného. Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný přistoupil k ukončení administrace žádosti ze dvou důvodů, jež se vzájemně prolínají. Prvním důvodem je existence střetu zájmů, kterou žalovaný dovodil z právních závěrů auditu Komise uvedených ve Formálním sdělení, resp. v Souhrnné zprávě. Druhým důvodem pak je na to navazující obava stěžovatele, že by finanční prostředky poskytnuté stěžovateli na

pokračování

základě jeho žádosti byly ze strany orgánů EU považovány za neoprávněné, a proto by byly vyloučeny z financování v rámci EZFRV.

[40] Stěžovatel přitom pomíjí, že v následující větě bodu 61 napadeného rozsudku městský soud uvedl, že „*příčinou obavy žalovaného tedy byl již jednou orgány Komise shledaný střet zájmů Ing. A. Babiše.*“ Z napadeného rozsudku je proto patrné, že městský soud zcela správně shledal jak existenci střetu zájmu (body 62, 71 a 74), tak i riziko neproplacení poskytnutých finančních prostředků (bod 61, 73 a 78). Městský soud tedy výše uvedeným tvrzením spíše zdůrazňoval, že žalovaný sám otázku střetu zájmů Ing. A. Babiše neposuzoval, a namísto toho převzal toto zjištění od unijních orgánů.

[41] Polemika stěžovatele vedená v tom smyslu, že Ing. A. Babiš nikdy neměl žádný vliv na způsob vyhodnocení žádostí o dotaci, nemá ze shora uvedených důvodů žádnou relevanci. Podstata nyní posuzované věci totiž nespočívá v tom, že by bylo (resp. mělo být) v konkrétním případě dokazováno, zda a případně jakým způsobem měl jmenovaný ovlivňovat přidělování dotací. Skutečnost je daleko prozaičtější: k ukončení administrace žádosti stěžovatele došlo z toho důvodu, že nesplňoval stanovené podmínky pro její poskytnutí. Ani tato kasační námitka proto není důvodná.

[42] Konečně k námitce, týkající se nepřípustného doplnění odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí dotace o další úvahy, které v něm nebyly vyjádřeny, Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tato námitka není důvodná, protože žádné nepřípustné doplnění, pro které by byl dán zákonný důvod pro vyhovění kasační stížnosti, z obsahu odůvodnění rozsudku městského soudu neplyne.

[43] Z povahy přezkumu prováděného ve správním soudnictví ostatně ani nelze dovodit, že by správní soud měl svoji argumentaci redukovat na potvrzení nebo vyvrácení důvodů, na kterých je založeno napadené správní rozhodnutí. Správní soud je totiž oprávněn tuto argumentaci doplnit, popřípadě zasadit do širšího kontextu. Jen tak lze totiž hovořit o soudním přezkumu, prováděném v rámci tzv. plné jurisdikce. Ztotožnil-li se proto v nyní posuzované věci městský soud se skutkovými a právními závěry žalovaného a současně nalezl pro tyto závěry i další právní argumentaci, nelze v tomto postupu shledat nic excesivního a nezákonného, co by mohlo odůvodňovat kasaci napadeného rozsudku.

[44] Odlišná situace by totiž nastala teprve tehdy, když by například správní soud sice zamítl žalobu a potvrdil rozhodnutí správního orgánu, avšak na základě zcela odlišného odůvodnění, mimo rámec uplatněných žalobních důvodů a tedy způsobem, na který žalobce objektivně nemohl být připraven. Nic takového se však v nyní posuzované věci nestalo, a proto i tato kasační námitka není důvodná.

[45] Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou ani námitku, že se stěžovatelem, jakož i s dalšími společnostmi ze skupiny AGROFERT, je zacházeno odlišně než s jinými žadateli o dotaci. Nejvyššímu správnímu soudu není znám jiný skutkově shodný nebo obdobný případ, v němž by pro možný střet zájmů člena vlády hrozilo ze strany Evropské komise neproplacení prostředků vyplacených na dotaci ze státního rozpočtu, a ani

stěžovatel žádný takový případ neuvedl. Nelze proto dospět k závěru, že žalovaný a správní soudy činily nedůvodné rozdíly při posuzování stěžovatelova případu a jiných případů, neboť není zřejmé, jaké jiné srovnatelné případy měl stěžovatel na mysli (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 4. 2024, č. j. 6 Afs 71/2023-87, ze dne 18. 4. 2024, č. j. 7 Afs 96/2023-90, a ze dne 11. 4. 2025, č. j. 9 Afs 165/2024-78). Z tohoto důvodu je též nepřipadný odkaz stěžovatele na rozsudek NSS č. j. 8 Afs 258/2022-32.

[46] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že způsob rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu o žádostech jiných společností ze skupiny AGROFERT o jiné dotace ve dvou obdobných případech (ze dne 22. 12. 2023 týkající se společnosti FATRA, a.s., a ze dne 29. 12. 2023 týkající se společnosti Primagra, a.s.), kdy již Ing. A. Babiš nebyl členem vlády, není pro soud ani žalovaného závazný, a není tudíž způsobilý vyvrátit závěry městského soudu a žalovaného v posuzované věci (shodně již rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59, bod 52). Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že městský soud se navíc dotacemi poskytnutými společností ze skupiny AGROFERT v době, kdy Ing. A. Babiš nebyl členem vlády, zabýval v bodu 73 napadeného rozsudku, v němž uvedl, že stěžovatel opomíjí skutečnost, že napadené rozhodnutí je vystavěno na principu prevence a dále na kapitole 4 písm. k) obecné části Pravidel, kterými se orgány Komise vůbec nezabývaly. Právě obava z uplatnění finančních oprav ve spojení s požadavkem Pravidel, podle kterého projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání žádosti, vyžadovaly obezřetný přístup žalovaného. Městský soud dodal, že projekt bez způsobilého žadatele ztrácí své opodstatnění, a upozornil, že čl. 61 finančního nařízení vnímá střet zájmů širěji (bod 74 napadeného rozsudku), neboť jej neomezuje pouze na samotné přiznání dotace, ale vztahuje jej na širší proces, včetně přípravy atd. Městský soud tedy při posouzení věci zohlednil stěžovatelem zmíněnou skutečnost, že se orgány Komise nezabývaly kapitolou 4 písm. k) obecné části Pravidel.

[47] Stěžovatel s poukazem na nedávné rozsudky zdejšího soudu vyznívající v neprospěch společností spadajících pod koncern AGROFERT požaduje, aby se Nejvyšší správní soud vypořádal s tím, zda se evropští auditoři zabývají ustanovením kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel, zda má projekt stěžovatele více společných rysů s projektem společnosti SCHROM FARMS, nebo s projekty, které byly žadatelům ze skupiny AGROFERT poskytnuty v období od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017, zda může z auditních výstupů vyplývat riziko neproplacení dotace z důvodu, kterým se audit nikdy nezabýval, a navíc za situace, kdy audit u obdobné skupiny dotačních projektů potvrdil neexistenci jakékoliv nesrovnalosti.

[48] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se všemi těmito námitkami již podrobně zabýval, když například připustil, že případ stěžovatele není skutkově zcela totožný se žádostí o dotaci společnosti SCHROM FARMS. Nicméně ze závěrů Komise obsažených ve Formálním sdělení výslovně plyne, že všechny dotace poskytnuté skupině AGROFERT od 9. 2. 2017 nejsou v souladu se zákonem o střetu zájmů, a tudíž i s čl. 65 odst. 1 nařízení č. 1303/2013, což je právě i případ stěžovatele (žádost o dotaci podal dne 29. 8. 2018). Výslovně je zde rovněž uvedeno, že 37 projektů společností ze skupiny AGROFERT

pokračování

podaných po 1. 9. 2017 by podléhalo zákazu stanovenému v § 4c zákona o střetu zájmů a bylo by tudíž z financování v rámci EZFR vyloučeno. Riziko neproplacení dotace z unijských prostředků i pro tento jeho projekt bylo proto zřejmé. S otázkou, zda se evropští auditoři zabývali ustanovením kapitoly 4 písm. k) obecné části Pravidel, se pak Nejvyšší správní soud již rovněž vypořádal, a to v bodu 46 tohoto rozsudku.

[49] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud vystihl podstatu věci spočívající v tom, že stěžovateli nebylo možné poskytnout dotaci z důvodu střetu zájmů a rizika neproplacení poskytnutých státních finančních prostředků Komisí, a řádně a srozumitelně se vypořádal se všemi žalobními námitkami.

IV. Závěr a náklady řízení

[50] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[51] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Za takový uplatnitelný náklad nelze dle ustálené judikatury považovat ani zastoupení správního orgánu v řízení před soudem advokátem (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č.j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS, a tam uvedené odkazy na další rozhodnutí NSS a Ústavního soudu).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu